

De Directie
Wetgeving en
Beleidsvoorbereiding

H.1. Directie Wetgeving

H.1.1. Inleiding

Deze afdeling is bevoegd voor de studie en de voorbereiding van de wetgeving en de reglementering in verband met verscheidene aangelegenheden, zoals:

- bepaalde artikelen uit de grondwet die naar de bevoegdheden van de Minister van Binnenlandse Zaken verwijzen;
- de wetgeving en de uitvoeringsbesluiten betreffende het Rijksregister van de natuurlijke personen, de bevolkingsregisters en het wachtregister van de kandidaat-vluchtelingen;
- de wetgeving en de uitvoeringsbesluiten betreffende de Raad van State, met inbegrip van de benoemingen en opruststellingen van de personeelsleden van dit Rechtscollege;
- de kieswetgeving: de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers, de gewest- en gemeenschapsraden en het Europees Parlement; de omzetting in Belgisch recht van de desbetreffende Europese richtlijnen, de reglementering inzake verkiezingsuitgaven;
- de wetgeving betreffende motivering van de bestuurshandelingen en de openbaarheid van bestuur;
- de wetgeving op het taalgebruik in bestuurszaken en de reglementering betreffende de werking en de organisatie van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht;
- de wetgeving betreffende het uur (het zomertijd);
- de wetgeving betreffende de onverenigbaarheden van de leden van het Federale Parlement en van de federale ministers.

H.1.2. Activiteiten

Deze afdeling, die bestaat uit 3 juristen en een ambtenaar van niveau 2, heeft zich in 2004 bezig gehouden met de behandeling van de briefwisseling, antwoorden op parlementaire vragen, adviesaanvragen, deelname aan studiedagen en colloquia evenals de voorbereiding en redactie van wetten en uitvoeringsbesluiten betreffende de bovenvermelde materies.

Meer specifiek werden volgende dossiers behandeld:

1) Kieswetgeving

- Europese en Gewestverkiezingen van 13 juni 2004
Meerdere reglementaire besluiten en berichten werden opgesteld en bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad in het raam van de verkiezingen van het Europees Parlement, de Waalse Gewestraad, de Vlaamse Raad, de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

- **Verkiezingsuitgaven (bijzondere wet en gewone wetten van 25 april 2004)**
Deze wetten hebben een aantal bepalingen gewijzigd van de wetgeving betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van 13 juni 2004 van het Europees Parlement en de diverse Raden.
In uitvoering hiervan werden de ministeriële besluiten van 17 mei 2004 genomen tot vaststelling van de modellen van aangiften van verkiezingsuitgaven en de herkomst van de geldmiddelen van de politieke partijen en de kandidaten.
- **Stemrecht vreemdelingen (wet 19 maart 2004)**
Deze wet regelt het stemrecht voor de burgers van een Staat buiten de Europese Unie voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze burgers moeten een schriftelijke aanvraag indienen bij hun gemeente om te kunnen ingeschreven worden op de kiezerslijst van de gemeente; het model van dit aanvraagformulier wordt bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vastgesteld.
Om als kiezer te kunnen aanvaard worden, moeten deze burgers gedurende vijf jaar voor het indienen van hun aanvraag ononderbroken in België verbleven hebben en moeten zij zich ertoe verbinden de Grondwet, de wetten van het Belgische volk en het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden na te leven.
- **Stemming van de Belgen in het buitenland**
Op basis van de ervaringen bij de verkiezingen van 18 mei 2003 beoogt een wetsontwerp tot wijziging van het Kieswetboek de procedure van de stemming van de Belgen in het buitenland voor de federale verkiezingen te verbeteren.

De wijzigingen betreffen:

- de verhoging van het aantal leden van de kieskringhoofdbureaus om hun taken voor de stemming van de Belgen in het buitenland te kunnen vervullen;
- het permanent bijhouden van de kiezerslijsten door de diplomatieke en consulaire beroepsposten;
- het versturen van de oproepingsbrieven door de diplomatieke en consulaire beroepsposten.

Het wetsontwerp wordt begin 2005 aan de Ministerraad en de Raad van State voorgelegd met het oog op de indiening bij het Parlement.

- **Codificatie van de kieswetgeving**

De werkgroep, samengesteld uit een vertegenwoordiger van de Raad van State en ambtenaren van het departement heeft in 2004 zijn werkzaamheden met betrekking tot de modernisering en de codificatie van de kieswetgeving voortgezet. Gelet op de fundamentele wijzigingen aangebracht aan de kieswetgeving in 2003 en 2004 kon de codificatie niet worden afgewerkt. De werkzaamheden zullen waarschijnlijk in 2005 kunnen beëindigd worden.
- **Diverse parlementaire initiatieven**

Diverse wetsvoorstellen inzake kieswetgeving zijn voorgelegd en besproken in het Parlement in 2004:

 - de invoering van een volksraadpleging betreffende de Europese Grondwet (voorstel tot hervorming van artikel 167, §2, Grondwet en een wetsvoorstel);
 - de wijziging van de kieskringen voor de verkiezing van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en het Europees Parlement als gevolg van het arrest nr. 73/2003 van 26 mei 2003 van het Arbitragehof;
 - de wijziging van artikel 15ter van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven en de financiering van de politieke partijen ten einde de dotatie te kunnen ontnemen aan niet-democratische partijen;
 - de toekenning en dotatie van de partijen die slechts een verkozenen hebben in één van beide Kamers van het Parlement in plaats van in iedere assemblee.
- **Deelname aan studiedagen en colloquia en waarnemingsopdrachten**
 - waarnemingsopdracht in Madrid van 28 tot 30 juni 2004 over een experiment van volksraadpleging via Internet (Madrid Participa);
 - deelname aan de Conferentie van de ACEEEO (Association of Central and Eastern European Election Officials) van 9 tot 11 september 2004 in Tirana, Albanië met als thema "Voter Turnout with special regard to the first time voters".

2) Raad van State

De Ministerraad van 23 december 2004 keurde een principenota voor de hervorming van de Raad van State, zoals aangevuld met de opmerkingen opgenomen in de desbetreffende notificatie, goed. De Raad krijgt er een afdeling bij. Nu zijn er twee afdelingen: wetgeving en administratie. Een nieuwe derde afdeling zal uitsluitend het vreemdelingencontentieux behandelen. Na overleg met de korpsoversten van de Raad van State wordt die nota omgezet in een wetsontwerp.

3) *Wet Rijksregister en de elektronische identiteitskaarten*

- De nieuwe vereenvoudigde procedure voor de verkrijging van een machtiging voor de toegang tot de gegevens van het Rijksregister, de mededeling van deze gegevens en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister trad in werking begin 2004.

In afwachting van de installatie van het sectoraal comité voor het Rijksregister worden de aanvragen voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister toegestaan door de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De FOD Binnenlandse Zaken geeft een technisch en juridisch advies.

- De programmawet van 9 juli 2004 richtte de Staatsdienst met afzonderlijk beheer belast met het beheer van de identiteitskaarten op. De uitvoeringsmodaliteiten werden geregeld bij het koninklijk besluit van 6 december 2004 betreffende het financieel beheer van de Staatsdienst met afzonderlijk beheer voor het beheer van de identiteitskaarten.
- Het koninklijk besluit van 5 juni 2004 regelt het stelsel van de rechten van inzage en verbetering van de gegevens die op elektronische wijze opgeslagen zijn op de identiteitskaart en van de informatiegegevens die zijn opgenomen in de bevolkingsregisters of in het Rijksregister van de natuurlijke personen.
- Een ontwerpbesluit tot regeling van het recht op kennisname van de overheden, instellingen en personen die gedurende de laatste zes maanden de gegevens van een persoon bij het bevolkingsregister of het Rijksregister hebben geraadpleegd of bijgewerkt, werd voorbereid. Dit besluit zal normaliter begin 2005 in werking treden.

H.2. Lokale Aangelegenheden

H.2.1. Inleiding - Bevoegdheden

Deze afdeling onderzoekt de klachten die tegen burgemeesters worden ingediend en stelt na het voeren van een administratief onderzoek terzake aan de Minister de maatregelen voor die dienen genomen te worden. (Na 2006 gaat deze bevoegdheid over naar de Gewesten).

Ze is verantwoordelijk voor de updating van de databank van gemeentelijke mandatarissen.

De afdeling onderzoekt de verzoeken om advies en informatie betreffende de toepassing van de federaal gebleven onderdelen van de provinciewet en van de nieuwe gemeentewet en bestudeert, in voorkomend geval, aanpassingen van deze bepalingen. Zij is ook verantwoordelijk voor de bepalingen van de zogenaamde pacificatiewet, de werking van het College van provinciegouverneurs, de federaal gebleven taken van de provinciegouverneurs en van de arrondissementcommissarissen.

Elk jaar stelt ze een tombolaplan op en werkt ze de ontwerpen van koninklijk besluit betref-

fende de toelating of mogelijke weigering van de organisatie van tombola's of collectes uit. Ze is bevoegd voor de wetgeving inzake de tombola's en de collectes.

Ze is verantwoordelijk voor de afhandeling van de resterende dossiers inzake militie, militievergoedingen en gewetensbezwaarden.

H.2.2. Activiteiten

De afdeling heeft 32 klachtendossiers tegen burgemeesters behandeld. De klachten hebben vooral betrekking op het leiden van de gemeenteraad door de burgemeester.

De databank van de gemeentelijke mandatarissen werd dagelijks up-to-date gehouden.

Een tombolaplan werd opgesteld. Er werden 54 toekenningen voor tombola's (geen weigeringen) toegestaan. Bovendien werden er 23 toekenningen voor huis-aan-huis collectes (geen weigeringen) toegestaan.

Er werden 40 militiedossiers behandeld:

- 5 daarvan waren algemene vragen;
- 7 waren attesten aangaande vrijstelling op grond van artikel 16, zijnde ontwikkelingssamenwerking;
- 28 dossiers gaven uitsluitel voor Belgen die een vreemde nationaliteit hadden verworven.

Inzake gewetensbezwaarden werden 33 attesten uitgereikt, die bevestigen dat personen hun dienst als gewetensbezwaarde hebben vervuld.

Daarnaast werd medewerking verleend aan het Staatssecretariaat voor Administratieve Vereenvoudiging in verband met de afschaffing van de militieattesten.

De afdeling nam deel aan de werkzaamheden van de Europese en Gewestverkiezingen van 13 juni 2004, meer bepaald in verband met de controle van de verkiezingsuitgaven.

H.3. Adviesraad voor Burgemeesters

De artikelen 8, 61 en 96 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (BS 05.01.1999), aangevuld door het koninklijk besluit van 6 april 2000 met betrekking tot de Adviesraad van burgemeesters (BS 29.04.2000) vormen de wettelijke basis van de Adviesraad van Burgemeesters (AVB).

Zijn opdrachten zijn de volgende:

- een advies uitbrengen over elk reglementair besluit betreffende de lokale politie (art. 8);
- een advies uitbrengen over de algemene richtlijnen (art. 61);

- een advies uitbrengen over de detacheringen bij de federale politie van leden van de lokale politie en dienstbetrekkingen onderhouden met die gedetacheerde leden aangaande hun aanwending binnen de federale politie (art. 96).

In 2004 heeft de AVB 7 maal vergaderd. In het huishoudelijk reglement is voorzien dat hij 10 maal per jaar mag samenkomen. Er staan gemiddeld 5 punten op de agenda van elke vergadering.

De Voorzitter van de Raad roept, via zijn secretariaat, de AVB bijeen, wanneer hij een adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken ontvangt. De Raad heeft daarna 30 kalenderdagen om zijn advies uit te brengen. Er wordt evenwel bijna altijd een beroep gedaan op de dringendheid om deze termijn tot 10 kalenderdagen terug te brengen.

Er dient te worden opgemerkt dat, sinds de oprichting van de nieuwe AVB in augustus 2003 en de goedkeuring van een huishoudelijk reglement dat een vaste vergaderdatum voorziet, het aanwezigheidsquorum meestal bereikt wordt (minimum 8 van de 16 leden), zodat de Raad zijn adviezen geldig kan uitbrengen.

Bovendien kan de AVB tijdens de vergaderingen nu rekenen op de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Justitie, de Vaste Commissie van de Lokale Politie, hoge verantwoordelijken van de federale politie en leden van de Verenigingen van Steden en Gemeenten.

Voor 2005 blijven de opdrachten van het secretariaat van de AVB onveranderd.

H.4. Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten

De Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten is een adviesorgaan dat in het kader van de administratieve beroepsprocedure voorzien in de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur en de wet van 12 november 1997 betreffende de openbaarheid van bestuur in de provincies en gemeenten in het leven werd geroepen. Daarnaast heeft deze Commissie de bevoegdheid om adviezen uit te brengen op verzoek van de federale administratieve overheden. Tenslotte kan de Commissie ook adviezen uit eigen beweging uitbrengen.

In 2004 kwam deze Commissie slechts vier keer bijeen. De verklaring hiervoor houdt verband met de problematische samenstelling van de Commissie. Twee leden zijn immers op pensioen en met ingang van 1 oktober 2004 nam één van de leden omwille van beroepsomstandigheden definitief ontslag. Om ondermeer voor deze problemen een oplossing te bieden werden twee ontwerpen van koninklijk besluit door de Algemene Directie Instellingen en

Bevolking opgesteld. Ze werden overgemaakt aan de Minister van Binnenlandse Zaken en voor akkoord voorgelegd aan de Minister van Ambtenarenzaken en aan de Minister van Begroting. Deze laatste heeft vooralsnog niet gereageerd. Ondanks deze problemen brengt de Commissie nog steeds adviezen uit over de aanvragen die bij haar worden ingediend, zij het niet steeds binnen de door de wet opgelegde termijn van dertig dagen. De Commissie kreeg in 2004 116 aanvragen om advies.

Door de inwerkingtreding van het decreet van het Vlaams Parlement van 26 maart 2004 (B.S. 1 juli 2004) is de Commissie niet langer bevoegd voor adviesaanvragen die betrekking hebben op de toepassing van de openbaarheidswetgeving in de Vlaamse gemeenten en provincies. Aanvragen om advies waarvoor zij niet langer bevoegd is, worden onmiddellijk aan de Vlaamse beroepsinstantie doorgestuurd.

Het secretariaat van de Commissie vervulde naast het permanent opvolgen van de openbaarheidsregelgeving in binnen- en buitenland, een aantal specifieke taken:

- Het secretariaat van de Commissie verstreek advies voor parlementaire vragen die verband hielden met de openbaarheid van bestuur;
- het secretariaat van de Commissie nam het voorzitterschap en het secretariaat voor zijn rekening van de vergadering van de ad hoc werkgroep die zich bezighield met het in kaart brengen van de problemen met de huidige federale openbaarheidswetgeving en met het uitwerken van voorstellen voor een nieuwe openbaarheidswetgeving. Deze werkgroep was door de Minister opnieuw geactiveerd en de taak werd toevertrouwd aan de Algemene Directie Instellingen en Bevolking. De werkgroep maakte haar eindrapport over aan de directeur-generaal eind juni 2004, die het vervolgens aan de minister van Binnenlandse Zaken voorlegde. De Minister gaf zijn goedkeuring over de voorstellen die de ad hoc werkgroep had uitgewerkt. De gemengde werkgroep Binnenlandse Zaken - Leefmilieu is voor het eerst bijeengekomen op 29 november 2004 om de omzetting van richtlijn 2003/4/EG inzake het recht van toegang tot het publiek tot milieu-informatie en de eerste pijler van het Verdrag van Aarhus te realiseren. Andere werkgroepen zullen begin 2005 van start gaan om andere aspecten van de nieuwe openbaarheidswet uit te werken.
- Op 20 januari 2004 hield de secretaris van de Commissie op een studiedag "Openbaarheid van bestuur. Stand van zaken 2004" een voordracht met als titel "Openbaarheid van bestuur in Vlaanderen in een derde versnelling" aan de faculteit rechten van de K.U.Leuven;
- Op 18 mei 2004 sprak de secretaris van de Commissie op een studienamiddag georganiseerd door de Dienst Strafinrichtingen van de FOD Justitie;

- De secretaris van de Commissie gaf op 27 mei 2004 een lezing voor “Kortom” op een studiedag over de introductie van het nieuwe Vlaamse openbaarheidsdecreet;
- In het kader van zijn opdracht als voorzitter van de werkgroep van specialisten inzake de toegang tot officiële informatie (DH-S-AC) bij de stuurgroep voor Mensenrechten (CDDH) van de Raad van Europa nam de secretaris van de Commissie deel aan de 11de vergadering van deze werkgroep van 22 tot 24 september 2004. Op 24 november 2004 bracht hij verslag uit aan de CDDH op haar 59ste vergadering over de werkzaamheden van de werkgroep. Hij bepleitte er de toekenning van een nieuw mandaat voor de werkgroep. De CDDH steunde het voorstel en bepleit op de vergadering van Ministers in maart 2005 dat een mandaat zou worden toegekend om een verdrag voor de toegang tot officiële documenten uit te werken;
- Het secretariaat bleef zijn medewerking verlenen met de verdere uitwerking van het nieuwe Vlaams openbaarheidsdecreet, het daarbij horende uitvoeringsbesluit m.b.t. de beroepsinstantie en de begeleidende omzendbrief;
- Op 4 oktober 2004 gaf de secretaris van de Commissie in Trieste op uitnodiging van de Commissie van Venetië een seminarie over de openbaarheid van bestuur in het kader van de conferentie “Access to and protection of data in the era of e-government”;
- Op 14 oktober sprak de secretaris voor de Commissie in Tirana voor Albanese persmensen en hogere ambtenaren over het openbaarheidsregime in België en over Aanbeveling 2002(2) van de Raad van Europa;
- Op 25 oktober 2004 sprak de secretaris van de Commissie voor de archivariissen van het Algemeen Rijksarchief te Brussel over de toepassing van de openbaarheidswetgeving op archieven;
- Op 29 oktober 2004 hield hij een lezing over de toegang tot milieu-informatie in België voor milieu-coördinatoren in opdracht van “Lucina”;
- Van 17 tot 19 november 2004 nam de secretaris van de Commissie deel aan de “Conferentie van de Raad van Europa “L’avenir de la démocratie en Europe”” op uitnodiging van de Raad van Europa in Barcelona;
- Op 25 tot 26 november 2004 nam de secretaris van de Commissie deel aan de conferentie “Transparency in Europe II” ingericht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van Nederland;
- Het secretariaat van de Commissie nam deel aan de Rondetafelvergadering georganiseerd door de FOD Leefmilieu over het Verdrag van Aarhus op 29 november 2004.

Het secretariaat van de Commissie nam deel aan de volgende studiedagen en vormingsinitiatieven:

- Studienamiddag ICT & e-Government georganiseerd door het SBOV op 17 februari 2004.
- Studienamiddag Rechtsbescherming georganiseerd door de VUB op 29 april 2004.
- Studienamiddag administratieve sancties in de Universitaire Stichting op 20 februari 2004.
- Studiedag over "Het overheidsbegrip in (theorie en) praktijk" aan de UGent op 17 maart 2004.
- Studiedag klachtenmanagement in het Vlaams Parlement op 28 september 2004.
- Strategische aanbevelingen wetgevingsbeleid aan de UA op 29 oktober 2004.

H.5. Dienst Protocol

De dienst Protocol zorgt voor:

- de organisatie van nationale feesten en plechtigheden, eer- en voorrangsbewijzen;
- de toekenning van ere-onderscheidingen aan de leden van het Parlement, het personeel van FOD Binnenlandse Zaken, de Raad van State, de ambtenaren van de gewestraden, de politie- en brandweerdiensten;
- vereremerking voor daden van moed en zelfopoffering;
- het beheer van de wet- en regelgeving omtrent Burgerlijke eretekens;
- het beheer van de wet- en regelgeving inzake bevestiging en hymnes;
- het verschaffen van adviezen m.b.t. het protocol aan instellingen (banken, universiteiten, provincies, gemeentebesturen e.d.);
- het opvolgen van tradities op vlak van etiquette en kleding, ceremonieel, enz.

H.5.1. Algemene producten en prestaties

H.5.1.1. Protocol

Opdrachten:

- Organisatie nationale plechtigheden
 - 17 februari;
 - 21 juli;
 - 11 november en 15 november;
 - Staatsbegrafenissen en nationale herdenkingen.

- Hulp aan derden:
 - voorranglijsten, bevestiging, hymnes;
 - telefonische inlichtingen: - briefwisseling;
 - voorrang;
 - organisatie van plechtigheden;
 - tafelplannen en seatingplans;
 - informatie i.v.m. logo's en de lijsten van Ministers;
 - raadgever voor de lokale besturen inzake eervolle onderscheidingen.
- Administratief
 - parlementaire vragen;
 - allerhande briefwisseling van het kabinet;
 - beheer van het budget voor plechtigheden, kransen van de Regering, enz;
 - drukwerken in verband met de nationale plechtigheden.
- Planning 2005
 - Participatie aan de voorbereiding van de feestelijkheden 175-25 jaar België.

H.5.1.2. Eervolle onderscheidingen

- Nationale orden
 - ambtenaren van Binnenlandse Zaken;
 - Raad van State en raadsheren;
 - ambtenaren van het federaal parlement en de regionale parlementen;
 - politie en brandweer;
 - de leden van de federale parlementen (vierjaarlijks);
 - de leden van de regionale parlementen (vijfjaarlijks);
 - alle ministers.
- Burgerlijke eretekens
 - dienstanciënniteit: zie a. hierboven;
 - daden van moed: occasioneel.

H.5.2. Bijzondere projecten

Voorstellen voor de verbetering van de organisatie van de nationale feesten:

1. Eenheid van commando. Dit impliceert dat FOD Binnenlandse Zaken de leiding heeft van het gebeuren.
2. Oprichten van een werkgroep met deelnemers van buiten het departement.
3. Betere (duidelijkere) financiering.
4. Schema organisatie 11 november en 21 juli: zie hierna.

De verbeteringen ten opzichte van de vroegere organisatie kunnen als volgt samengevat worden:

- aanduidingen der vaste verantwoordelijken der verschillende componenten;
- definiëren van de verschillende domeinen waarin moet gewerkt worden;
- verdeelsleutel budgettering tussen de verschillende departementen;
- planning der opeenvolgende vergaderingen in functie van de verschillende te bereiken stadia in de voorbereiding;
- timing der werkzaamheden;
- systeem ontwikkelen voor overleg tussen de componenten;
- communicatie op punt stellen tussen de “denkers” en de uitvoerders.

